

30 SEP 2008

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
Akersgata 42
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
30 SEPT 2008	
SAKSNR.	200702157
AVD/KONT/BEH:	P/A /P/A /IBF
DOK.NR.	45
ARKIVKODE	415.3

Dato: 29.09.2008

Deres ref:
200702157- /IBF

Vår ref (saksnr):
200803114-2

Saksbeh:
Håkon Formo-Berntsen, 23 46 14 27

Arkivkode:
912

HØRING - ENDRING AV VAKTVIRKSOMHETLOVEN

Det vises til brev den 4. juli 2008 vedrørende høringssak om endring av vaktvirksomhetsloven.

Oslo kommune har følgende generelle bemerkninger:

Bakgrunn

Det fremgår av saksfremstillingen at det i Regjeringens Soria Moria - erklæring legges det til grunn at lov om vaktvirksomhet av 5. januar 2001 skal gjennomgå med sikte på endringer. Dette skyldes blant annet flere medieoppslag omkring uheldige episoder mellom publikum og vektere og vaktforetak og hvor det har vært stilt spørsmålstegn ved politiets rolle med hensyn til kontroll med disse virksomhetene. Det understrekes i høringsbrevet at vaktforetak får en stadig viktigere rolle i samfunnet for å opprettholde trygghet for borgerne. Det er i dag flere vektere enn politifolk. Derfor påpekes det at det er viktig at den reguleres av et tidsriktig regelverk.

Organisering

Det er nedsatt en arbeidsgruppe av Justisdepartementet med representanter for departementet, Politidirektoratet, to lokale politidistrikter, en fra et vaktelskap, en fra fagbevegelsen og en fra arbeidsgiversiden. Det har vært avholdt 8 møter. Opprinnelig tidsramme var 1. november d.å. Men senere ble arbeidsgruppen bedt om å avgi sin rapport før sommeren i år. I all hovedsak er arbeidsgruppens mandat å undersøke om den nåværende regulering bidrar til å sikre at rettssikkerheten til dem som kommer i berøring med bransjen blir godt nok ivaretatt, om kvaliteten i er godt nok ivaretatt og om kontrollreguleringen er adekvat. Hensikten med selve loven er å ivareta kvalitet i bransjen, rettssikkerheten til publikum, legge til rette for offentlig kontroll, samt hindre etablering av vaktvirksomhet i strid med vaktvirksomhetsloven og/eller internasjonal rett.

Høringsfristen er 3. oktober 2008.

Oppsummering av de viktigste endringsforslagene

- Utvidelse av lovens virkeområde til også å omfatte egenvakthold. Det påpekes at dette begrepet er dårlig definert i dagens lovverk, men at det er vakthold som utøves av

bedriftens/virksomhetens egne ansatte. En viktig begrunnelse for punktet om egenvakthold er å hindre en omgåelse av loven ved at vakttjenester organiseres som egenvakthold. Kommunale tjenester som ligger i periferien av dette vurderes til ikke å omfattes av endringen.

- Styrke vekterutdanningen kvalitets- og kvantitetsmessig, særlig rundt maktanvendelse. Utdannelsen skal bestå av en teoretisk del, praksisopplæring, avsluttende eksamen, eventuelt tilleggstudanning for utføring av spesialtjeneste. Ingen skal kunne arbeide som vekter uten tilstrekkelig opplæring, og det er enighet om at vektere må ha tilstrekkelig kompetanse for å utføre oppgavene på en tilfredsstillende måte. Flertallet i arbeidsgruppen mener at disse kravene også må gjelde deltidsansatte og midlertidig ansatte. Det skal også stilles grunnleggende krav til dem som skal stå for opplæringen. Ovenstående foreslås tatt inn i loven. Likeledes foreslås det at selskaper som driver opplæring omfattes av loven for å sikre kontroll med hvem som forestår slik opplæring.
- Tillatelses- og kontrollmyndigheten (politiet) skal foreta årlig kontroll med foretakene basert på innrapportering. Det skal foretas vandelskontroll av dem som utfører vakttjeneste eller som har oppgaver tilknyttet dette. Samtidig foreslås vandelskravet til også å omfatte eiere og andre som har innflytelse på virksomheten, i tillegg til dem som i dag utsettes for vandelskrav. Dette er ment som et virkemiddel mot at kriminelle elementer kan opprette vaktforetak og gjennom dette få tilgang til sensitiv informasjon som kan misbrukes. Det foreslås også at endring i eierskap må meldes politiet.
- Det foreslås at skatte- og avgiftsmyndighetene skal forpliktes til å melde fra til politiet dersom de kommer under vær med forhold som ansees for å være vesentlig for vurderingen av om en tillatelse til å utføre vakttjeneste skal trekkes tilbake eller ikke. Dette skal være en lovfestet meldeplikt.
- Det foreslås at politiet bør ha plikt til å varsle vaktforetakene om ansatte som mellom kontrollpunktene har begått ny alvorlig kriminalitet (eller er under etterforskning) såfremt dette ikke hindrer etterforskningen.
- Det foreslås opprettet et landsdekkende vaktforetaksregister som også inneholder oversikt over ansatte i vaktvirksomhetsbransjen. Dette er en forutsetning for en mer effektiv vandelskontroll, og for at politiet skal kunne varsle vaktvirksomhetene om ansatte som begår kriminalitet mellom de årlige kontrollene.
- Det foreslås å stille tydeligere krav til legitimasjon og uniformering; uniform skal bæres i aktiv tjeneste, og det skal fremgå om vedkommende er godkjent vekter eller er under opplæring. Det bør innføres et standard ID-kort, og dette skal bæres synlig.
- For å dekke utgiftene ved strengere kontrollvirksomhet, foreslås det et årlig gebyr knyttet til kontrollen.

Oslo kommune har følgende bemerkninger:

Oslo kommune er enig i nødvendigheten av å gjennomgå vaktvirksomhetsloven ut fra målsetningen med å bedre rettssikkerheten til dem som kommer i berøring med vektertjenestene. I særlig grad gjelder dette styrking av utdannelsen med hensyn til maktbruk. Oslo kommune er også av den oppfatning at en gjennomgang av loven med de foreslåtte endringer vil bidra til gjøre skillet mellom politiets virkeområde og vakselskapene tydeligere for publikum.

De endringsforslag arbeidsgruppen har fremmet er positive og vil bidra til; å styrke publikums rettsikkerhet, en sterkere kontroll av vaktvirksomhetsbransjen, å styrke opplæringen og kunnskapsnivået blant vekterne, samtidig som de vil vanskeliggjøre etablering av vakttjenester som er i strid med norsk og internasjonal lov.

Lovens virkeområde har mange berøringspunkter med Oslo kommunes ansvarsområder. Dette gjelder i særlig grad rusmiljøene i sentrum, vakthold i bydelssystemet, klienter med psykiske helseplager og unge i drift i utsatte livssituasjoner. Dessuten et det et institusjonalisert samarbeid mellom Oslo politidistrikt og Oslo kommune i Politirådet, som nettopp har disse utfordringene på sin dagsorden. Sekretariatsfunksjonen i Politirådet tilligger Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester som er den ansvarlige byrådsavdeling for mange av dem som kommer i berøring med vakttenestene.

Høringsnotatet med vedlegg er en juridisk betenkning som har kontroll og kvalitetssikring som hovedformål, samt publikums rettssikkerhet. Det siste formålet angår alle byens borgere, også de som er mest utsatt. Det er sannsynlig at det forekommer flere brudd på deres rettssikkerhet enn det som er vanlig med hensyn til publikum generelt. Oslo kommune mener at dette kan ha sammenheng med holdningsmessige forhold blant de ansatte i de ulike vakttenestene. I tillegg kan det ha sammenheng med uklarheter/svakheter i lovverket. Juss og moral henger riktignok sammen ved at jussen foreskriver kjøreregler for adferd. Virkemidlene for å endre holdninger og moral er imidlertid ikke nødvendigvis de samme. Derfor mener Oslo kommune at en styrking av vakterutdannelsen er et nødvendig virkemiddel for å endre holdninger, og støtter at det skal stilles grunnleggende krav til dem som står for utdanningen.

Konklusjon:

Oslo kommune mener at en endring av vaktvirksomhetsloven er nødvendig av rettsikkerhetsgrunner og for å sikre at bransjen drives etter bestemte kvalitetskriterier som å styrke utdannelsen, autorisasjonskravene, vandelskravene og uniformeringsforpliktelsene slik dette beskrives i endringsforslagene. Oslo kommune er også enig i innskjerpingen av kontroll med vaktvirksomhetene, herunder etableringen av et landsdekkende vaktforetaksregister.

Med vennlig hilsen

Erling Læ
byrådsleder

Kopi til: Kom.dir.BLA/Byrådets ktr.